

SLOVAŠČINA

(bere dr. Jozef Pally)

Eva Luka, *Mačka*

Vynorí sa náhle ako hudba. Prichádza ktovieodkiaľ,
povláčena divými poryvmi uplynulej noci,
netopiere jej sedia v srsti.

Pokojné, zlé oči upiera na teba, čaká,
že prehovoríš. Ale čo jej mám povedať,
ako jej porozprávam o samote, o smrti, keď ona,
kráľovná čiernych opôn, herečka, vie všetko,
ba viac. V jej ironickej mlkvote
sa strácam, má už za sebou

toľko. Pestrofarebná ako vietor
sa zjavuje a hľadá na mňa: čo mi chcú prezradiť
jej hadie pohyby, prišla utešiť?

Sotva. Aspoň predstiera účasť. Nik sa nedozvie
o tajomstve jej útrobov, o perlivom mozgu, či ju ženie
raz vpred, raz tam, kde hniezdi.

Múdra a posmešná, nežiada nič. Keby mi aspoň
zahrala mačací pochod na stareninom ruženci
vyškrabkala svoj pozdrav na okenné sklo.

Lenže ona len hľadá. Hviezdnatá kamarátka;

celý hodvábnny kabát som jej
oplakala.

Eva Luka, *Mačka*

Pojavi se naglo kot glasba. Prihaja od kdovekod,
zdivjana v nebrzdanosti minule noči,
netopirji ji čepijo v dlaki.

Z mirnimi, strogimi očmi te premerja, čaka,
da spregovoriš. Toda kaj naj ji rečem,
kako naj ji pripovedujem o samoti, o smrti, saj ona,
kraljica črnih zastorov, igralka, vse ve,
in še več. V njenem ironičnem molčanju
se izgubljam, toliko je že

prestala. Pisana kot veter
se prikaže in zre vame: kaj mi hočejo sporočiti
njeni kačji gibi, je prišla potolažit?
Težko verjetno. Vsaj prisotnost hlini. Nihče ne bo izvedel
za skrivnosti njenega drobovja, peneče možgane, ali jo žene
enkrat naprej, drugič tja, kjer gnezdi.

Pametna in posmehljiva, ne terja ničesar. Ko bi mi vsaj
zaigrala mačjo koračnico na starčinem rožnem vencu,
izpraskala svoj pozdrav na okensko šipo.

Toda ona zgolj zre. Zvezdnata prijateljica;

ves svilen plašč sem ji
objokala.

Eva Luka, *Žena s moľou*

Na ulici pod lampou
postáva žena v sivých šatách, vietor sa
s nimi pohráva, akoby
bola mladá; na hlave klobúk.
V niektoré dni sa zdá, že zo všetkých kútov
vychádzajú len mole, plstené a prítulné,
prístupné
ako psy;

neostáva iné, iba
vybrať sa na prechádzku, počúvať
prázdno v dlaniach; v hlave
kožené bubienky, tešiť sa
tejto chvíli. Umŕtvené vedomie
kolísat' v rytme vetra,
len tak stáť
pod nočnou lampou ---

To je tá žena s moľou,
žena s obrovskou moľou
na psom obojku, pozerá
dolu ulicou;
vietor a plst', stojím tam
v sivých šatách:

starnúca
krásna
žena v e-mol.

Eva Luka, *Ženska z moljem*

Na ulici pod lučjo
stoji ženska v sivi obleki, veter se
z njo poigrava, kot bi
bila mlada; na glavi klobuk.
Določene dneve se zdi, da iz vseh kotov
prihajajo sami molji, polsteni in prikupni,
priljudni
kot psi;

ni druge, samo
odpraviti se na sprehod, poslušati
praznino v dlaneh; v glavi
bobniče iz kože, veseliti se
tega trenutka. Omrtvičeno zavest
zibati v ritmu vetra,
kar tako stati
pod nočno lučjo ---

To je ta ženska z moljem,
ženska z ogromnim moljem
na pasji ovratnici, gleda
po ulici navzdol;
veter in polst, tam stojim
v sivi obleki:

starajoča se
čudovita
ženska v e-molu.

Eva Luka, *Motýľ*

Sotva sa na seba podobá, taký je
neuchopiteľný. Habká svetom
ako priesvitný stavec, nezmyselne obdarený
krásou. O nič menej sa však necíti byť ničím
ako larvy, ktoré si prebíjajú cestu životom holé a hebké,
oprosené od ornamentov, pravdivé ako skutočnosť.

Keď prvýkrát otvorí oči a žmurkne do svetla,
stane sa iba tykadlom, ohmatávajúcim svet. Je menej
ako tieň. Sústavne opitý
nektárom a mannou, neschopný
triezvosti, života, čo by prerástol
najbližší kvet na lúke.

Pozeráme sa na neho očarenými očami –
priesvitní starci, obdarení
škaredosťou. Sústavne opití
dúhovým sebaklamom; zastiknutí v sebe
a neschopní pohybu. Až na zrak,

ktorým tápeme
z kvetu na kvet, z lásky na lásku,
zo svetla

do tmy.

Eva Luka, *Metulj*

Komaj si je podoben, tako je
nedoumljiv. Tava po svetu
kot prozoren stavec, nesmiselno obdarjen
z lepoto. Nič manj pa se ne čuti kaj drugega
kot ličinke, ki si pot skozi življenje utirajo gole in gibke,
osvojen ornamentov, pristne kot resničnost.

Ko prvič odpre oči in pomežika v svetlobo,
postane le tipalka, ki otipava svet. Je manj
kot senca. Redno pijan
od nektarja in mane, nezmožen
treznosti, življenja, ki bi preraslo
najbližjo rožo na travniku.

Gledamo ga očaranih oči –
prozorni starci, obdarjeni
z grdoto. Redno pijani
od mavrične samoprevare; zataknjeni v sebi
in nezmožni premika. Razen pogleda,

s katerim tavamo
s cveta na cvet, z ljubezni na ljubezen,
s svetlobe

v temo.

Eva Luka, *Volavka*

Stojí nad vodou na kameni, akoby premýšľala.
Kto jej dal túto podobu, tvar štíhleho,
archaického anjela, žijúceho svoj utajený život mimo nás?
Má všetko: kabát utkaný
z jednotlivých, ako prsty plodu jemných pierok,
a najmä Krídla. Má samu seba: závideniahodnú,
pevne uchopenú identitu. Ale Krídla, Krídla sú to,
čo ju oddeľuje od zeme, čo jej dáva
Veľkosť a Voľnosť, Povzesenosť nad všetky
zlá, nad čierne vody, nad naše malicherné
smútky a trápenia, nad tiene
našich spolnotených blízkých, nad naše primitívne
pachtenie sa za chlebom; nad umieranie.

Hľadí, akoby vravela: moja dokonalosť spočíva
v nadoblačnej ľahkosti, v ľahostajnosti bohov.
Som obdarená rečou, vyjadrujúcou všetko
iba presnosťou tela. Volavka, nádherná aj v tom,
ako mnou pohľadá – prízemnou bytosťou,
zízajúcou na ňu v nemom údive
a nerozumejúcou, ako je možné, že v tejto chvíli žije
na jednom brehu spolu s ňou; že ju postretol
takýto prostý zázrak: byť blízko nej, nevnímaná
a prehliadaná, a predsa požehnaná
touto výlučnou chvíľou, presahujúcou všetko.

Eva Luka, Čaplja

Stoji nad vodo na kamnu, kot da premišljuje.
Kdo ji je dal to podobo, obliko vitkega,
arhaičnega angela, ki živi skrivno življenje mimo nas?
Vse ima: plašč, stkan
iz posameznih, kot prsti ploda nežnih peresc,
in zlasti Krila. Ima sama sebe: zavidljivo,
trdno postavljeno istovetnost. Toda Krila, Krila so tisto,
kar jo loči od tal, kar ji vdihuje
Veličino in Prostost, Vzvišenost nad vsem
Zlom, nad črnimi vodami, našimi malenkostnimi
bridkostmi in bolečinami, nad sencami
naših upepeljenih bližnjih, nad našim primitivnim
pehanjem za kruhom; nad umiranjem.

Gleda, kot bi govorila: moja popolnost tiči
v nadoblačni lahnosti, v brezbriznosti bogov.
Obdarjena sem z govorico, ki vse izrazi
zgolj z natančnostjo telesa. Čaplja, čudovita tudi v tem,
kako name gleda zviška – na prizemljeno bitje,
ki strmi vanjo v nemi osuplosti
in ne razume, kako je mogoče, da v tem trenutku živi
na istem bregu z njo; da je naletela
na ta čisti čudež: biti blizu nje, nezaznana
in spregledana, a vendar blagoslovljena
s tem izjemnim trenutkom, ki vse presega.

Prevedla Diana Pungeršič (<https://slavistika.net/e-viri/sskz>).

Vir: Eva Luka: Diablon. Trnava: Vydavateľstvo Edition Ryba, 2005.